KARJALAN KIELEN SEURA ry

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2019

Yleishyödyllinen toiminta
Edunvalvonta

Karjalan kielen ja kulttuurin elvytysohjelman jatkorahoituksen varmistaminen valtion vuoden 2020 talousarvioon on vuoden tärkein tavoite. Viranomaisten linjauksiin, laintulkintoihin ja etenkin perustuslain 17§:n tulkintaan pyritään saamaan uudistuksia, joilla käytännön elvytystyötä voidaan helpottaa. Karjalankieliseen vähemmistöön kuuluu yli 30 000 karjalaista ja yhteisössä on runsaasti hyvin toimivia yhdistyksiä ja karjalaisverkostoja

Hankkeet
Vuoden päähanke on karjalan kielen ja kulttuurin elvytysohjelman neljäs vaihe, jota varten tarvitaan eduskunnan myöntämä 200 000 euron erityismääräraha. Karjalaisten kotiseutualuehanketta jatketaan yhteistyössä Pohjois-Karjalan maakuntaliiton, kuntien, yritysten, yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Vuoden aikana siirrytään käytännön toimiin katukylttien ja infotaulujen aikaansaamiseksi mahdollisimman moneen keskeiseen paikkaan. Kaiken lähtökohtana on luonnollisesti karjalan kielen ja kulttuurin hyödyntäminen matkailun edistämisessä.
Vuoden aikana valmistellaan myös Laulu Karjalasta –taidehankkeen toteutusta, josta tulee aikanaan myös erinomainen matkailutuote, koska sen avulla kaukaakin tulevat matkailijat tutustuvat karjalaisen kansanrunouden ja mytologian ainutlaatuisen maailmaan.
Seura osallistuu edelleen Nurmeksen Solovei -kulttuurikeskuksen kehittämiseen. Tämä keskus on aivan uudentyyppinen kulttuurikeskus, joka pyrkii tavoittamaan nimenomaan nuorempia karjalankielisen yhteisön jäseniä taide- ja kulttuuritapahtumien sekä kurssien avulla. Lisäksi mukaan toimintaan ovat luonnollisesti tervetulleita koti- ja ulkomaiset karjalaisen kulttuurin ystävät ja matkailijat..
Seura osallistuu edelleen ELEN-järjestön ERASMUS-hankkeeseen, Digital Launguage Diversity Projectin jatkohankkeeseen 2019 -2020.

Tiedotustoiminta: Karjal Žurnualu ja verkkopalvelu
Kaikille kielimuodoille avointa verkkolehteä ja sen paperiversiota kehitetään palvelemaan entistä paremmin karjalankielisiä. Paperilehti ilmestyy 2 - 3 kertaa vuodessa. Verkkolehden oheistuotteena julkaistaan Karjalaine kalenduaru 2020
Jäsenille lähetetään edelleen myös jäsentiedotteita. Karjalankielisiä verkkopalveluja kehitetään ja seuran sivuille laitetaan lisää ilmaiseksi ladattavaa aineistoa. Karjalaksi kirjoittavien neuvontapalvelua parannetaan.

Kielen käyttö mediassa ja muissa yhteisöissä
Pohjois-Karjalan radion karjalankieliset voidaan nykyään kuunnella koko maassa YLEn puheradiossa. Vuonne 2019 ajetaan karjalankielisten tv-uutisten saamista Pohjois-Karjalan alueuutisten yhteyteen. Vähemmistömme asemaa käsitteleviä radio- ja tv-ohjelmia pyritään saamaan lisää kaikille pääkanaville. Lehdistöön yritetään saada juttuja etenkin seuran hankkeista ja

kielen elvytyksestä. Karjalan käyttöä ortodoksisissa seurakunnissa lisätään edelleen uusien julkaisujen avulla.

Lasten ja nuorten toiminta: Kulttuurikeskus, muskarit, kielipesät, nuorten toiminta ja kouluopetus
Lasten ja nuorten toimintaa hoidetaan vuonna 2018 enimmäkseen elvytysohjelman kautta. Joitakin vuotuisia palveluja hoidetaan kuitenkin yhdistyksen normaalin palvelutoiminnan puitteissa.

Senioritoiminta
Elvytysohjelman kautta hoidetaan myös senioritoimintaa, mutta myös vuotuisen toiminnan puitteissa.

Aikuisopetus ja ammatillinen koulutus
Yliopistokoulutuksen, aikuisopetuksen ja ammatillisen koulutuksen toimenpiteitä hoidetaan edelleen elvytysohjelman toteutuksessa.

Osaamiskeskus eli Karjal-keskus Vibune: Joensuu ja Helsinki
Osaamiskeskuksen Joensuun ja Helsingin toimistojen toimintaa kehitetään ja tiloihin pyritään saamaan lisää kerhotoimintaa. Jo vuosia jatkunutta palvelutoimintaa jatketaan entiseen tapaan. Osaamiskeskus on auttanut ja auttaa lukuisia karjalaisia ja karjalan kielestä ja kulttuurista kiinnostuneita kansalaisia. Keskuksen spesialistit auttavat myös ulkomaalaisia asiakkaita.

Karjalan kielen toimisto
Karjalan kielen toimisto antaa edelleen kohtuullista korvausta vastaan tulkkaus- ja käännöspalveluja viranomaisille, yksityisille kansalaisille, yhdistyksille ja yrityksille. Toimisto tekee seuran julkaisujen käännöstyöt ja huolehtii niiden kielenhuollosta. Lisäksi annetaan neuvontaa karjalankielisille ja muille sitä tarvitseville. Viranomaisille käännetään aineistoa tilausten mukaan.

Digikirjasto
Kirjastossa on jo 84 teosta. Vuoden aikana sinne lisätään jälleen muutama vanha kirja sekä karjalankielisiä sanoma- ja aikakausilehtiartikkeleita..

Yhteistyö venäjänkarjalaisten kanssa
Yhteistoiminta rajantakaisten karjalaisten kanssa on molemmille osapuolille erittäin tärkeää. Yhteistyön tärkeimmät sektorit ovat varhaiskasvatus ja julkaisutoiminta. Yhteistyötä hoidetaan mahdollisemman paljon ruohonjuuritasolla. Läheisimpiä yhteistyökumppaneita ovat mm. Oma Mua –lehti, Karjalan Kielen Kodi-yhdistys, Intra-säätiö ja Aunuksen karjalaisten liitto.

Muu yhteistyö
Seura on edelleen yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston karjalan kielen ja kulttuurin opetustoimen ja Karjalan tutkimuslaitoksen kanssa. Yhteistyötä Helsingin, Oulun yliopiston ja muiden korkeakoulujen sekä ulkomaisten tutkijoiden kanssa jatketaan myös. KKS tehostaa yhteistoimintaa karjalan kielen ja kulttuurin elvyttämisestä ja kehittämisestä aidosti kiinnostuneiden karjalaisyhteisöjen kanssa. Tällä hetkellä liian vähäistä yhteistyötä maamme kansallisten vähemmistöjen kanssa yritetään parantaa. Lisäksi luodaan lisää yhteyksiä maahanmuuttajavähemmistöihin. Yhteistoiminnassa ollaan myös MRG Finland - Vähemmistöoikeuksien ryhmän Suomen jaosto ry:n kanssa. Eurooppalaisen kieliverkoston ELENin toimintaan seura osallistuu aktiivisesti - etenkin Erasmus+ -ohjelman DLDP -jatkohankkeeseen. KKS jatkaa luonnollisesti yhteistyötä myös Euroopan Neuvoston kanssa.

Erityishankkeet ja toiminnan kehittäminen
Joensuuhun ja muualle Pohjois-Karjalaan pyritään saamaan lisää karjalankielisiä opastekilpiä ja infotauluja. Niitä pyritään saamaan lisää myös muille paikkakunnille, koska niillä on yllättävän suuri merkitys kielen tunnetuksi tekemisessä ja karjalakielisten itsetunnon kohottamisessa. Seura osallistuu myös Matkailijavirtaa ortodoksisesta kulttuurista –hankeeseen, jota hallinnoi Joensuun kaupunki. Projekti toiminta-alue on Pohjois-Karjala. KKS jatkaa lisäksi jo aiemmin vireille pantujen hankkeiden ja aloitteiden valmistelua kuten karjalankielinen tv-sarja ja pitkä elokuva.. Julkisen rahoituksen lisäksi näihin projekteihin hankitaan myös yksityistä rahoitusta mm. eri säätiöiltä ja liike-elämältä. Myös kansainvälisen liike-elämän ja säätiöiden rahoitusta pyritään saamaan seuran hankkeisiin.

Liiketoiminta

Julkaisutoiminta
Vuoden aikana tuotetaan mm. seuraavat julkaisut: Suomen karjalankielisiä paikannimiä
Codex Salmiensis. näköispainos salmilaisen talonpojan teoksesta vuodelta 1751,
Kahdeksas Muumi-kirja. Lisäksi julkaistaan uusintapainoksia useista aiemmin julkaistuista teoksista.

KARJALAN KIELEN SEURA ry
Karjalan kielen ja kulttuurin elvytysohjelman toimenpiteet vuonna 2019

Vuoden 2019 määrärahalla, 200 000€, toteutetaan mm. seuraavat toimenpiteet.

Työntekijät: Hankkeessa työskentelee kokopäiväisesti 2 -3 free lanceria. Osa-aikaisia työntekijöitä on 3 – 5. Hankkeessa käytetään myös ”eläkeläissivareita” Saksan mallin mukaan. Nämä eläkkeellä olevat ammattilaiset tekevät vapaaehtoistöitä pientä kuukausikorvausta vastaan. Lisäksi seuralla on kolme vapaehtoista, jotka työskentelevät lähes kokopäiväisesti ilman palkkaa. Useat muut seuran aktivistit tekevät vapaaehtoistyötä keikkaluonteisesti.

Kouluopetus- Karjalan kielen kouluopetuksen edelleen kehittäminen on vuoden tärkein projekti. Opetusta on jo joissain kouluissa, mutta toimintaa on laajennettava ja se on saatava vakinaiselle kannalle. Tarkoitus on käynnistää Karjalainen koulu –alahanke yhteistyössä kuntien kanssa. Hanke organisoi opetusta ja järjestää kerho-, verkko- ja etäopetusta niiden paikkakuntien karjalaislapsille joiden kotipaikkakunnille ei heti saada opetusta peruskouluun. Tarkoitus on, että kunnat järjestävät ja kustantavat opetuksen. Samaan aikaan hankitaan uusia yhteistyökumppaneita. Maakuntaliitot ja myöhemmin uusi maakuntahallinto voivat KKS:n asiantuntijoiden opastamina ohjeistaa kuntia ja suositella karjalan kielen opetuksen järjestämistä kunnissa samoilla ehdoilla kuin muillekin vähemmistökielille. Ortodoksisen kirkon seurakunnat ovat myös oivallinen yhteistyökumppani tässä asiassa. Karjalaisjärjestöt ovat luonnollisesti edelleen mukana hankkeessa. Uutta toimintaa on jo käynnistetty Oulussa ja Pohjois-Karjalassa ja sen jälkeen projektia jatketaan Pohjois-Savon ja Kainuun maakunnissa. Kouluopetuksessa voidaan käyttää paikallisten opettajien lisäksi myös kiertäviä opettajia, jotka voivat opettaa myös kerhoissa ja kotona.

Julkaisut - Elvytystoimintaa varten tuotetaan erikoisjulkaisuja sekä suomenkarjalaisia että maahanmuuttajakarjalaisia varten. Näitä julkaisuja jaetaan hankkeen yhteydessä avainhenkilöille ja myös myydään edulliseen hintaan hankkeen omarahoitusosuuden kattamiseksi.

Julkaisuja tuotetaan edelleen myös ortodoksisten seurakuntien jäsenten käyttöön. Onhan ortodoksinen kirkko mitä suurimmassa määrin karjalaisten kirkko. Suurin osa jäsenistä (vuonna 2016 jäseniä oli 60 566) on identiteetiltään karjalaisia ja pelkästään karjalankieliseen yhteisöön kuuluu noin 30 000. KKS:n vuonna 2016 aloittama julkaisutoiminta on saanut oikein hyvän vastaanoton ja karjalaiset ortodoksit pyytävät koko ajan uusia julkaisuja, koska niitä halutaan käyttää palveluksissa ja kodeissa. Vuonna 2019 julkaistaan ainakin Ortodoksinen rukouskirja Karjalaisten tietämystä omasta rikkaasta kulttuuristaan parannetaan mm. seuraavilla tietokirjoilla: Karjalaisen kansanrunouden valiot, Karjalaiset runonlaulajat ja tietäjät – SKVR:n eripainos ja Karjalan historiaa koululaisille – oppikirja. Lisäksi julkaistaan peruskoulun oppikirjan tehtäväosio. Kaunokirjallisuuden puolella on ohjelmassa neljä nykyrunouden teosta ja kolme nykyajan karjalaisten elämää käsittelevää proosateosta. Äänikirjat ovat suosittuja ja hyvä tapa oppia omaa kieltä. Niitä on julkaisuohjelmassa neljä teosta. Jo julkaisuista teoksista otetaan uusintapainoksia kysynnän mukaan.

Taidehankkeet- Seura pyrkii tuottamaan kirjallisuuden lisäksi muutakin nykyaikaista taidetta ja nimenomaan karjalaisten taiteilijoiden tekemää taidetta. Vuonna 2017 saatiin jo alkuun Viktor Kuuselan runoihin ja grafiikkaan perustuva monitaiteellinen projekti Runoloi, jossa on Paroni Paakkunaisen säveltämä musiikki. Levyn kannessa, julisteissa ja muussa materiaalissa sekä konserteissa käytetään Kuuselan grafiikkaa. Tämän hankkeen tarkoituksena on innostaa muitakin taiteilijoita samankaltaisiin projekteihin. KKS käynnistää myös karjalaiseen kansanrunouteen perustuvan musiikkinäytelmän Laulu Karjalasta tuotannon. Vuoden aikana julkaistaan lisäksi karjalaista sarjakuvataidetta ja videoita.

Koulutustoiminta – Aikuisten karjalan kielen opettajiksi värvätään Itä-Suomen yliopistosta valmistuneita opettajia. Vertaisopettajien koulutusta kehitetään uusien kurssien avulla. Karjalaisaktivisteille ja muille karjalan kielestä ja kulttuurista kiinnostuneille järjestetään ainakin kaksi ns. pitkää kurssin (8 viikkoa) Valamon opistossa ja lyhempiä kursseja Solovei-keskuksessa Nurmeksessa. Karjalan Kielen Seuralle ja elvytystoiminnalle laadittavan oman koulutusohjelman on määrä valmistua kevään aikana
Nurmeksen Bomban karjalaiskylän Solovei (Satakieli) –keskuksen toiminta käynnistyy keväällä 2019. Se järjestää karjalankielisen yhteisön ja opistojen yhteistyönä karjalan kielen ja kulttuurin opetusta ja harrastamista aikuisille nimenomaan lomien aikana ja muuna vapaa-aikana. Lisäksi keskuksen ohjelmassa on monipuolista nykyaikaista karjalaista taidetoimintaa. Tällöin hyödynnetään Bomban kylän erilaisia näyttely- ja esitystiloja.. Keskuksen toimintaan voi myös osallistua netin kautta. KKS osallistuu aktiivisesti Solovein toiminnan suunnitteluun ja toiminnan toteutukseen. Kun viereisessä toimitalossa toimii Nurmeksen kaupungin karjalaislapsille tarkoitettu päiväkotiryhmä, Soloveissa on palveluja kokonaisille perheille.

Opistojen piirit ja kerhotoiminta- Yli kahdellakymmenellä paikkakunnalla on karjalan kielen opetusta, kansalais- ja työväenopistojen piireissä ja seurakuntien ym. yhteisöjen kerhoissa. Muutamilla paikkakunnilla on lastenkerhoja sekä Valtimolla myös muskari.
Hankkeen tehtävänä on laajentaa aikuiskoulutusta ja lastenopetusta yhä useammille paikkakunnille ja kehittää opetusta nykyajan vaatimusten mukaisiksi. Uudentyyppisten keskustelukerhojen toimintaa kehitetään edelleen. Lasten ja nuorten leirien ja viikonloppukurssien järjestäminen aloitetaan vuoden aikana. käynnistetty. Työpajatoiminnan käyttömahdollisuuksia nuorten toiminnassa selvitetään.

Yliopisto-opiskelijoiden verkostoituminen ja työllistyminen KKS parantaa yliopistojen karjalankielen ja kulttuurin opiskelijoiden ja sieltä valmistuneiden verkostoitumista. Elvytyshankkeet tarjoavat jo nyt ja varsinkin tulevaisuudessa lukuisia työtilaisuuksia monille opiskelijoille sekä valmistuneille opettajille ja tutkijoille.

Päiväkotiryhmät- KKS on neuvotellut useiden kuntien kanssa karjalankieltä ja kulttuuria opettavien päiväkotiryhmien perustamisesta. Suhtautuminen on ollut myönteistä. Hankkeen tarkoituksena on saada ryhmät perustetuiksi, mikä vie aikaa helposti vuoden tai kaksi. Tässäkin on tarkoitus käyttää samaa toimintatapaa kuin kouluopetus-projektissa. Karjalankielisten perheiden vanhempien valmennusta kehitetään tuntuvasti. Tiedotustilaisuuksien pitämisen ja ohjekirjasten julkaisemisen lisäksi järjestetään kursseja ja etäopetusta.

Verkko- ja etäopetusaineistot ja pelit – Kotiopetusta ja etäopetusta varten laaditaan opas sekä painettuna että verkkoversiona. Verkko-opetusaineistoja ja pelejä tuotetaan lisää lasten ja nuorten, mutta myös aikuisten käyttöön. Seura tuottaa vuonna 2019 edelleen ilmaiseksi jaettavia monisteita, ohjekirjasia ja kirjoja sekä verkkojulkaisuja kuten Ohjeita nuorten perheiden ja senioreiden yhteistoimintaan, Ohjeita kielikerhon, muskarin, päiväkotiryhmän ja kielenopetuksen aloittamiseen peruskoulussa, lukupelejä koululaisille

Tiedotustoiminta- Projektin tärkeimpiä tehtäviä on tiedotustoiminnan tehostaminen karjalaisten keskuudessa, mutta myös suureen yleisöön päin. Karjalaisjärjestöjen ja seurakuntien toiminnan ulkopuolella olevat karjalaiset ovat tärkeä kohderyhmä. Heitä pyritään tavoittamaan myös väestörekisterin osoitteistojen avulla. Myös maahanmuuttajakarjalaiset pyritään saamaan entistä paremmin mukaan heille suunnattavan tiedotuskampanjan avulla. Uutena kohderyhmänä ovat myös karjalaiset sukuseurat. Niiden toimintaa monipuolistamaan karjalan kielen ja kulttuurin opetus sopii erityisen hyvin. Tarkoitus on perustaa lisää toimintaryhmiä useille uusille paikkakunnille. Parhaillaan valmistellaan uusia esitteitä ja You Tube-videoita eri kohderyhmiä varten. Kirjastoja varten valmistetusta karjalankielistä kirjallisuutta esittelevästä kirjastonäyttelystä tuotetaan uusia versioita.

Muuta
Karjalan kielen kielilautakunta perustettiin kesäkuussa 2018 Ja sen toimintaa kehitetään. Lautakunnassa ovat edustettuina kaikki kolme murretta. Tämä karjalaisjärjestöjen yhteinen toimielin toimii yhteistyössä tutkijoiden ja Venäjän Karjalan vastaavan elimen kanssa. Se antaa suosituksia kielen puhujille ja käyttäjille mm. oikeinkirjoituksesta ja auttaa standardisoimaan ja kehittämään kieltä ja sen murteita yhteisten normien avulla
KKS:ssa on jo pitkään kaavailtu seniorikarjalaisten aktivoinnin aloittamista. RAY:ltä on haettu avustusta pariinkin kertaan, mutta ilman tulosta. Elvytysohjelman myötä päästään tässäkin vihdoin käytännön toimiin. Ensimmäiseksi aloitetaan taidevierailut laitoksin ja koteihin. Lisärahoitusta haetaan kunnilta ja maakuntaliitoilta. Tarkoitus on parantaa samalla vuorovaikutusta nuorten ja seniorikarjalaisten kesken

KARJALAN KIELEN SEURA ry